

3. Турчина С. Ю. Педагогічні особливості моделей фізичного виховання студентів вузів на різних курсах навчання : автореф. дис. канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 / НУФВІС України. К., 2009. 23 с.

4. Загородній В. В., Ярославська Л. П. Обґрунтування організаційно-педагогічних заходів покращення фізичного виховання студентів на основі показників фізичної підготовленості. *Молодий вчений*. 9 (49), 2017. С. 130–133.

УДК 378.1

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

*Колмакова О.М., к.е.н., доцент
Кузнецова Г.В., к.е.н., доцент
Харківський національний університет міського
господарства ім. О. М. Бекетова*

Війна – це надзвичайна ситуація, яка докорінно змінює не лише політичне, соціальне та економічне життя, а й навчальний процес, створюючи унікальні виклики для вчителів, учнів та їхніх сімей. В умовах збройного конфлікту проектування педагогічного процесу стає багатовимірною проблемою, яка потребує швидкої адаптації, нових підходів до навчання та додаткової підтримки учасників освітнього процесу. У статті ми розглянемо основні особливості, що впливають на організацію та здійснення педагогічного процесу під час війни.

Окрім традиційних виховних функцій, викладачі виступають своєрідними психологічними наставниками, даючи здобувачам можливість поспілкуватися, поділитися досвідом та отримати підтримку.

Через постійний стрес, непередбачувані обставини та необхідність

адаптації навчального процесу викладачі також піддаються психологічному та фізичному стресу. Це потребує додаткових ресурсів та підтримки з боку держави, керівництва навчальних закладів та колег.

Воєнний стан часто передбачає умови, за яких неможливо реалізувати стандартні програми та методи навчання. Залежно від ситуації в регіоні навчання може проходити очно, дистанційно або в змішаній формі. Стає важливим адаптувати освітні програми, щоб забезпечити мінімально необхідні знання та навички навіть у критичних обставинах.

Значно зросла роль цифрових технологій та онлайн-ресурсів у формуванні педагогічного процесу. Викладачі освоюють нові цифрові платформи та програми, які дозволяють дистанційно проводити заняття, спілкуватися зі студентами та забезпечувати їх необхідними навчальними матеріалами. Використання платформ Zoom, Google Classroom, Moodle та Microsoft Teams стало повсякденною практикою для багатьох закладів освіти.

Війна також створює додаткові соціальні та гуманітарні виклики. Часто здобувачі змушені евакуюватися, і можуть опинитися в інших регіонах чи навіть країнах, це змушує здобувачів адаптуватися до нових умов. Освітні заклади повинні підтримувати здобувачів-мігрантів, допомагати їм адаптуватися до нового освітнього середовища та надавати їм доступ до навчальних матеріалів і ресурсів.

Проектування педагогічного процесу в умовах війни вимагає різноманітної адаптації з урахуванням особливих обставин і психологічних потреб здобувачів і викладачів. Гнучкість, психологічна підтримка, цифрові технології, заходи безпеки є невід'ємними складовими ефективної підготовки у збройному конфлікті. Спільні зусилля здобувачів, викладачів та державних структур важливі для забезпечення безперервності освітнього процесу, підтримки молодого покоління та формування майбутнього країни навіть у найважчі часи.